

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 13 stycznia 2020 r.

Opinia do ustawy o ustanowieniu Dnia Nauki Polskiej

(druk nr 41)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa ustanawia dzień 19 lutego Dniem Nauki Polskiej.

Zgodnie z ustawą Dzień Nauki Polskiej będzie świętem państwowym.

Ustawa ma wejść w życie z dniem ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 3. posiedzeniu w dniu 9 stycznia 2020 r. w oparciu o przedłożenie poselskie (druk sejmowy nr 116).

Projekt stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Poprawki wprowadzone przez Komisję miały charakter językowy, w niewielkim zakresie zmodyfikowały preambułę ustawy (druk sejmowy nr 127).

W trakcie drugiego czytania na 3. posiedzeniu Sejmu w dniu 9 stycznia 2020 r. zgłoszono dwie poprawki. Istotą pierwszej poprawki była zmiana daty, w której ustanawia się święto Dzień Nauki Polskiej z 19 lutego na 10 grudnia. Druga poprawka wprowadzała czternastodniowy okres *vacatio legis*. Komisja wniosła o odrzucenie poprawek (druk sejmowy nr 127–A). Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu proponowanym przez Komisję.

III. Uwagi

Opiniowana ustawa w art. 3 wskazuje jako termin wejścia w życie dzień jej ogłoszenia. Minimalny standard terminu wejścia w życie ustawy wyznacza ustawa z 20 lipca 2000 r.

o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, ustalająca przynajmniej czternastodniowy okres *vacatio legis* (art. 4 ust. 1).

Od tej ogólnej zasady ustawa ta przewiduje wyjątki – zgodnie z art. 4 ust. 2 w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Wymaga podkreślenia, iż, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, nakaz odpowiedniej *vacatio legis* nie ma charakteru bezwzględneho, ustawodawca może zrezygnować z jej określenia, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny, którego nie można zrównoważyć interesem jednostki. Jednakże muszą istnieć dostatecznie przekonujące argumenty uzasadniające odstępianie od zasady co najmniej czternastodniowego okresu *vacatio legis*. Odstąpienie to jest dopuszczalne tylko w szczególnych okolicznościach, gdy przemawia za tym inna zasada prawnokonstytucyjna¹⁾.

Jak wskazano wyżej, szczególnym przypadkiem odstępiania od przedstawionej zasady jest wprowadzenie danego aktu w życie bez okresu *vacatio legis*, a więc z dniem ogłoszenia. Przepis art. 4 ust. 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych wymaga, by rozwiązanie takie stosować tylko w przypadku, gdy ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego, a jednocześnie zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. W uzasadnieniu do projektu ustawy nie przedstawiono powodów pominięcia *vacatio legis*, należy także podkreślić, że na ocenę odpowiedniości okresu spoczywania ustawy nie ma wpływu późne złożenie projektu ustawy w Sejmie.

Mirosław Reszczyński

Główny legislator

¹⁾ Por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2002 r, sygn. K 27/02, OTK-A2002/7/92.